

Коробка Л. М. Зміцнення громадського здоров'я в процесі адаптації спільноти до наслідків воєнного конфлікту /Л. М. Коробка // Військова психологія у вимірах війни і миру: проблеми, досвід, перспективи : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. / КНУ імені Тараса Шевченка. – К., 2018. – 185 с. – С. 74–76. – 0,2 друк. арк.

ЗМІЦНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ СПІЛЬНОТИ ДО НАСЛІДКІВ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ

Сьогодні існує нагальна потреба в просуванні поняття «громадське здоров'я» в теоретичну та практичну площину соціальної психології, що дозволить переосмислити та доповнити теоретичні основи розуміння громадського здоров'я та його індикаторів; сприяти діяльності із поліпшення громадського здоров'я; усвідомити важливість відповідального ставлення до здоров'я на всіх його рівнях, необхідність дій щодо збереження і зміцнення як особистого, так і громадського здоров'я, особливо в умовах суспільних змін унаслідок воєнного конфлікту.

Аналіз проблеми та результатів емпіричного дослідження психологічних стратегій адаптації спільноти до умов і наслідків воєнного конфлікту в процесі зміцнення громадського здоров'я дозволив встановити, що в основі соціально-психологічного ресурсу спільноти, який забезпечує успішність її адаптації і зміцнення громадського здоров'я лежать: переконання членів спільноти щодо самоефективності, зарадності, сенсовності життя, готовність до посттравматичного зростання, здатність структурувати інформацію і прогнозувати розвиток подій, відчуття благополуччя.

За результатами дослідження визначено психологічні стратегії адаптації спільноти, які актуалізуються в процесі підтримання громадського здоров'я: стратегії, спрямовані на стабілізацію емоційних станів та підвищення відчуття благополуччя, які характеризуються мотивацією виживання та досягнення безпеки, використанням випробуваних, стереотипних засобів, підвищенням самоконтролю; стратегії пошуку соціальної підтримки та підкріплення, для

яких характерні орієнтованість на взаємодію, очікування підтримки та співчуття; стратегії активізації адаптаційного потенціалу, які характеризуються актуалізацією здібностей, навичок та ресурсів для збереження благополуччя незважаючи на негаразди, їх спрямування на досягнення індивідуальних і колективних цілей; стратегії перетворювальні, інноваційні, основу яких складає готовність змінюватися, зростати, брати відповідальність на себе, орієнтація на розвиток нових сил і ресурсів адаптації та екзистенційну переоцінку, надбання знань та навичок, які сприяють підвищенню благополуччя. У соціально-психологічному плані ефективна адаптація спільноти в процесі зміцнення громадського здоров'я полягає у розширенні мережі зв'язків між її членами, активізації процесів самоорганізації, громадської участі тощо.

В цьому контексті актуалізується потреба розробки програм, спрямованих на підвищення соціальної згуртованості і подолання відстороненості у питаннях здоров'я, підвищення відповідальності в ставленні до нього. Побудовано модель зміцнення громадського здоров'я в умовах воєнного конфлікту орієнтовану на самовизначення щодо здоров'я та підвищення відповідальності в ставленні до нього; сприяння тій чи іншій формі комунікації, спрямованій на поліпшення інформованості з питань здоров'я та набуття компетентності щодо його збереження; посилення рефлексивних процесів та підвищення готовності до змін.

Отже визначаємо, що громадське здоров'я є характеристикою життєдіяльності спільноти як соціального організму, а його зміцнення полягає в підвищенні психологічного благополуччя членів спільноти, індивідуальної і колективної самоефективності, адаптаційного потенціалу, психологічної пружності чи «резилієнс» спільноти, як здатності її членів ефективно розв'язувати не тільки завдання адаптації до наслідків воєнного конфлікту, а й завдання розвитку, вміння віднаходити та використовувати сильні сторони і ресурси, намагання повернути та підвищити благополуччя, яке є базовою ознакою як індивідуального, так і громадського здоров'я.